

NEDERLANDS-VLAAMSE KRING VAN DIATOMISTEN

**NVKD studiedagen
22 – 24 maart 2018**

www.diatom.nl

Organisatie

Marianne Thannhauser, Wetterskip Fryslân
mthannhauser@wetterskipfryslan.nl; T +31 58-2922190 of +31 6 46172071

Locaties NVKD studiedagen (routes onder reis- en hotelinformatie)

Tax. workshop (22 maart): RWZI Leeuwarden, Greunsweg 78, 8937 AN Leeuwarden (Nederland)
Lezingendag (23 maart): RWZI Leeuwarden, Greunsweg 78, 8937 AN Leeuwarden (Nederland)
Excursie (24 maart): Zuid-Friesland (locatie wordt later meegedeeld)

www.diatom.nl

Beste NVKD leden,

Na een zonnige bijeenkomst vorig jaar in Gent, trekken we ditmaal naar het verre noorden van Nederland voor onze nieuwe Studiedagen. We zijn te gast bij het Wetterskip Fryslân waar Marianne Thannhauser onze gastvrouw zal zijn. Omdat de Internationale Diatomeebijeenkomst IDS2018 in juni plaats vindt, hebben wij onze studiedagen naar eind maart verschoven, meer bepaald naar 22-24 maart 2018.

Op de eerste dag, donderdag 22 maart, vindt – inmiddels een traditie – de **taxonomische workshop** plaats (€ 150 p.p.). Onze vaste workshopleider Bart Van de Vijver zal ook dit jaar weer een uitdagende workshop voorbereiden. Thema van de alweer 9de workshop wordt het soortcomplex *Achnantheidium minutissimum*. Deelnemers worden uitgenodigd om eigen preparaten met probleemsoorten mee te brengen. Specifieke problemen met deze soortcomplexen kunnen tevens van tevoren aangemeld worden bij Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be) vóór 5 maart 2018.

Op vrijdag 23 maart is de jaarlijkse **lezingendag** (gratis) met vijf wetenschappelijke lezingen. Als toetje neemt Mevr. Riet Bakker ons mee in de kunstwereld en gaat ze ons een idee geven van haar keramiekwerk dat ze de voorbije jaren heeft gemaakt.

Voor ons diner trekken we naar Restaurant Wannee (Rengerslaan 8, 8917 DD Leeuwarden).

De excursie vindt plaats op zaterdag 24 maart en voert ons, afhankelijk van het weer, door Zuid-Friesland.

Ik wens alle deelnemers zeer leerrijke studiedagen 2018!

Bart Van de Vijver
Voorzitter a.i. NVKD

INHOUDSOPGAVE

9de Taxonomische Workshop van de NVKD op 22 maart 2018.....	3
Studentenbeurzen voor NVKD studiedagen op 22-24 maart 2018.....	4
Postersessie tijdens de NVKD studiedagen op 23 maart 2018	5
Belangrijke deadlines	6
Inschrijvingsformulier NVKD studiedagen op 22-24 maart 2018 te Leeuwarden	7
Reisinformatie	8
Programma op vrijdag 23 maart 2018: Lezingdag.....	11
Agenda ledenvergadering NVKD op vrijdag 23 maart 2018 te Leeuwarden	12
Verslag van de ledenvergadering van de NVKD op 9 juni 2017 te Gent	13
Kort jaaroverzicht NVKD 2017	16

9de Taxonomische Workshop van de NVKD op 22 maart 2018

BART VAN DE VIJVER

*Plantentuin Meise, Department Onderzoek, Nieuwelaan 38, B-1860 Meise, België
(bart.vandevijver@plantentuinmeise.be)*

De 9de taxonomische workshop zal doorgaan op **donderdag 22 maart 2018 vanaf 10.30 u.** Het bezoekersadres is: RWZI Leeuwarden, Greunsweg 78, 8937 AN Leeuwarden (Nederland).

Geïnteresseerden voor deze workshop worden gevraagd zich **vóór 10 maart 2018** op te geven bij Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be).

Deze negende workshop gaat een update geven van de allereerste workshop die de zeer moeilijke groep van *Achnantheidium minutissimum* en *A. pyrenaicum* behandelde. Ondertussen zijn er een pak nieuwe soorten bijgekomen, meestal afgesplitst van *A. minutissimum*. Het lijkt dan ook zinvol om deze zeer moeilijke groep eens terug onder de loep te nemen.

Zoals steeds zal de workshop een theoretisch gedeelte omvatten in de voormiddag waarbij ingegaan wordt op verschillende soorten en een praktisch gedeelte waarbij we aan de hand van voorbeelden in preparaten de besproken soorten illustreren en becommentariëren.

Uiteraard kunnen alle probleemgevallen het *Achnantheidium minutissimum*-complex die u ooit tijdens uw analyses hebt aangetroffen op voorhand overgemaakt worden aan B. Van de Vijver (Agentschap Plantentuin Meise, Nieuwelaan 38, B-1860 Meise, België, bart.vandevijver@plantentuinmeise.be). Deze zullen dan gebruikt worden tijdens de workshop om het onderwerp beter te omschrijven.

Studentenbeurzen voor NVKD studiedagen op 22-24 maart 2018

De Nederlands-Vlaamse Kring van Diatomisten (NVKD; www.diatom.nl) is dé netwerkvereniging voor diatomeeëndeskundigen in Nederland en België met zo'n 60 leden. Hoogtepunt van het verenigingsjaar zijn de studiedagen – telkens georganiseerd van donderdag tot zaterdag – bestaande uit drie onderdelen: een taxonomische workshop op donderdag, een lezingendag en diner op vrijdag en een excursie op zaterdagvoormiddag. Elk jaar worden de studiedagen op een schitterende locatie in Nederland of België gehouden.

De NVKD wil meer jonge diatomisten aantrekken en biedt daarom in 2018 vijf beurzen aan gemotiveerde studenten om deel te nemen aan de NVKD studiedagen op 22-24 maart 2018 in Leeuwarden (Nederland). Dit geeft studenten de kans om te proeven van diatomeeënonderzoek in de Lage Landen en om de NVKD collega's te leren kennen.

Beurzen

De NVKD stelt in totaal 5 beurzen, elk ter waarde van 100-200 Euro ter beschikking. De beurs is bedoeld om de reis-, verblijf- en accommodatiekosten van de student te bekostigen. Alle studenten, ingeschreven bij een universiteit en nog niet gepromoveerd/gedoctoreerd, komen in aanmerking.

Procedure

Geïnteresseerde studenten kunnen tot **1 maart 2018** een brief sturen naar de voorzitter van de NVKD, Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be) met daarin een kort CV en hun motivatie voor het bezoek van de studiedagen (max. 300 woorden). Alle aanvragers krijgen voor 5 maart 2018 bericht over de honorering van de beursaanvraag.

Informatie NVKD

Bij de voorzitter Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be) of via de NVKD website (www.diatom.nl). Nummers van de *Diatomededelingen*, het tijdschrift van de NVKD, zijn via de website verkrijgbaar.

Postersessie tijdens de NVKD studiedagen op 23 maart 2018

Dit jaar kunnen er tijdens de lezingendag op 23 maart posters opgehangen worden. Omdat het aantal lezingen helaas beperkt is kan men op die manier toch collega's laten zien met welke diatomeeënonderwerpen men bezig is. Tijdens de koffie- en lunchpauze is er voldoende tijd om de posters te bekijken en met collega's hierover te discussiëren.

Na de lunchpauze krijgen de auteurs de tijd om in 5-8 min hun poster aan de collega's uit te leggen.

Collega's die van plan zijn om een poster te presenteren worden gevraagd om dit i.v.m. de reservering van posterborden tot 10 maart 2018 kenbaar te maken aan Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be).

Belangrijke deadlines

- 1 maart 2018: aanvraag studentenbeurs
- 10 maart 2018: aanmelden via onderstaand inschrijfformulier voor taxonomische workshop, lezingendag en excursie.
- 10 maart 2018: opgeven voor diner via onderstaand inschrijfformulier.

Inschrijvingsformulier NVKD studiedagen op 22-24 maart 2018 te Leeuwarden

Opgave per e-mail **vóór 10 maart 2018** bij Bart Van de Vijver:
bart.vandevijver@plantentuinmeise.be (+32-(0)2 260 09 41).

Ik neem deel aan

- Donderdag 22 maart 2018: Taxonomische workshop (150,00 Euro p.p.; studenten 50,00 Euro p.p.)
- Deelname bevestiging volgt na overmaken van 150,00 Euro p.p. op rekeningnummer NL91INGB0004610926 ten name van “Nederlands Vlaamse Kring van Diatomisten Amsterdam” onder vermelding van “NVKD Taxonomische Workshop 2018”.
- Ik wens een betaalbewijs te ontvangen over de kosten van de taxonomische workshop.

- Donderdag 22 maart 2018: ’s avonds diner (eigen kosten); graag speciale wensen (vegetarisch, glutenvrij etc.) van tevoren kenbaar maken aan Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be). Bij voldoende aantal aanmeldingen wordt een tafel in een restaurant door de organisatie gereserveerd.

- Vrijdag 22 maart 2018: lezingendag, ledenvergadering NVKD (geen kosten).
- Vrijdag 22 maart 2018: ik presenteer een poster.

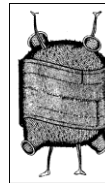
- Vrijdag 22 maart 2018: ’s avonds diner in restaurant Wannee (40,00 Euro p.p.); graag speciale wensen (vegetarisch, etc.) van tevoren kenbaar maken aan Bart Van de Vijver (bart.vandevijver@plantentuinmeise.be).
Deelname bevestiging volgt na overmaken van 40 Euro p.p. op rekeningnummer NL91INGB0004610926 ten name van “Nederlands Vlaamse Kring van Diatomisten Amsterdam” onder vermelding van “NVKD Diner 2018”.

- Zaterdag 23 maart 2018: excursie (geen kosten; eventueel lunch na afloop op eigen kosten).

Uw gegevens:

Naam	
Organisatie	
Adres en postcode	
Woonplaats / Land	
Tel. nr	
E-mail	

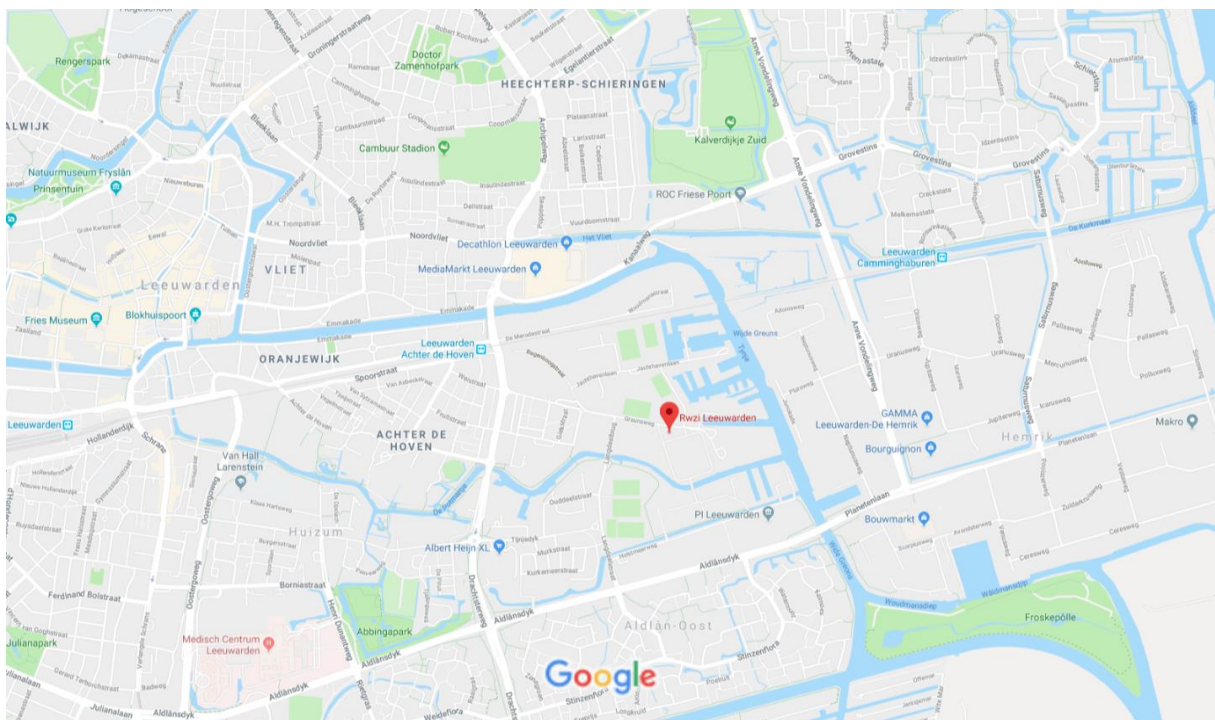
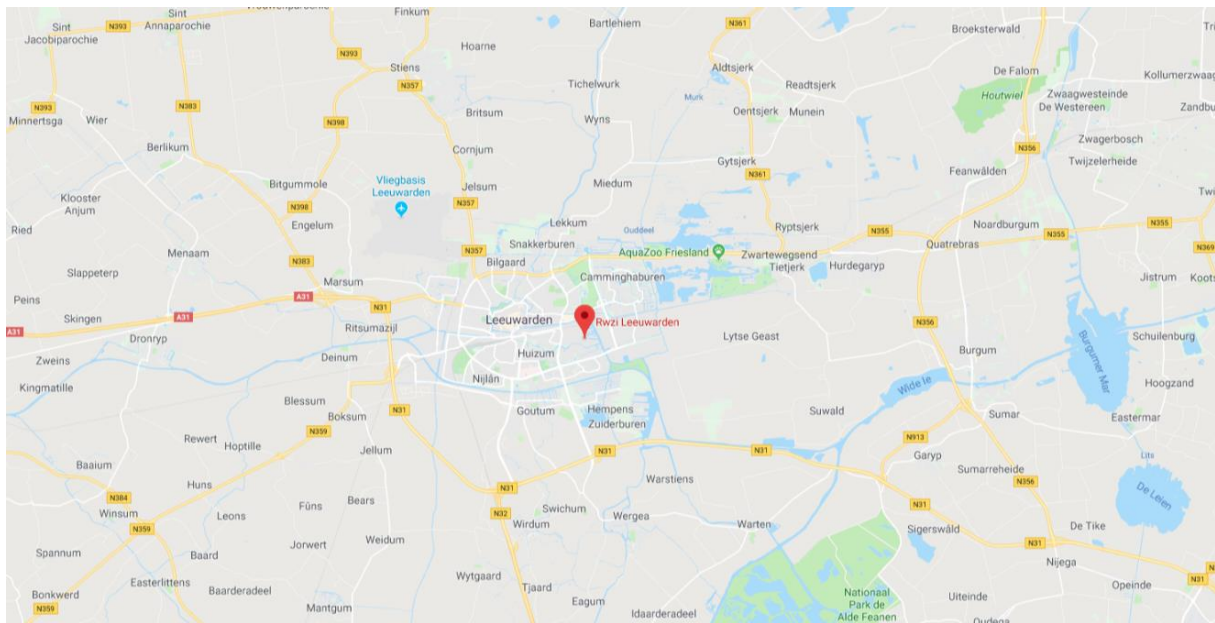
Bijzonderheden en opmerkingen / *special information*:

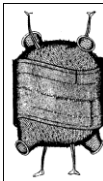

Reisinformatie

LOCATIEADRESSEN TIJDENS DE STUDIEDAGEN

De NVKD studiedagen 2018 vinden plaats op het kantoor bij de zuivering Leeuwarden.
RWZI Leeuwarden, Greunsweg 78, 8937 AN Leeuwarden (Friesland, Nederland)

NEDERLANDS-VLAAMSE KRING
VAN DIATOMISTEN

www.diatom.nl

OVERNACHTEN

Leeuwarden

Leeuwarden biedt talloze overnachtingsmogelijkheden aan in alle prijscategorieën.

BELANGRIJK: Leeuwarden is dit jaar Europese Cultuurhoofdstad wat maakt dat veel hotels snel volgeboekt zullen zijn. Reserveer tijdig!

Je kan het best reservatie-sites zoals booking.com of trivago.com gebruiken om een hotel in de buurt van de congreslocatie te vinden.

Programma op vrijdag 23 maart 2018: Lezingdag

- 9.30 **Welkom (koffie, thee)**
- 10.00 **Opening door Bart Van de Vijver, voorzitter a.i. NVKD**
- 10.15 – 10.45 Marianne Thannhauser (Wetterskyp Fryslân)
Inleiding over het Wetterskyp
- 10.45 – 11.15 Erik Burger & Erik Ten Winkel (ECOSYS)
'Ecologische kenniskrater' (hoe borgen we de leemte tussen e-DNA en geïsoleerde referentiecollecties)
- 11.15 – 12.30 NVKD Ledenvergadering en discussie (agenda bijgevoegd)
- 12.30 Lunch – Poster sessie – Groepsfoto**
- 14.00 – 14.30 Bart Van de Vijver (Plantentuin Meise)
Envekadea... from 2 to 6
- 14.30 – 15.00 Eveline Pinseel (Universiteit Gent)
Unravelling the biogeographical and evolutionary history of the diatoms in the Antarctic Region: data from fossils and molecular phylogenies
- 15.00 – 15.30 Geurt Verweij (Koeman & Bijkerk/Bureau Waardenburg)
Wat momentopnamen van fytoplankton ons kunnen vertellen over de geschiedenis van de kust
- 15.30 **Pauze - postersessie**
- 16.00 – 16.30 Jordan Bishop (Charles University Prague)
Evaluating valve shape variation within *Eunotia* across spatial and temporal scales using geometric morphometrics
- 16.30 – 17.30 Riet Bakker (Riet Bakker Ceramics)
'Het zichtbare voorbij', keramiek geïnspireerd op de microwereld, ontwerp en uitvoering
- 17.30 **Sluiting door Bart Van de Vijver, voorzitter a.i. van de NVKD**
- 19.00 **Diner in Restaurant Wannee (Hotel Hogeschool)**

Agenda ledenvergadering NVKD op vrijdag 23 maart 2018 te Leeuwarden

NVKD Members' Meeting on Friday 23 March 2018 in Leeuwarden
[in Dutch]

CAROLINE SOUFFREAU (Secretaris NVKD)

1. Opening, vaststellen agenda, mededelingen.
2. Verslag ledenvergadering van 9 juni 2017 in Gent.
Dit verslag is afgedrukt in Diatomedelingen 41, 2018.
3. Kort jaaroverzicht 2017.
4. Toelichting financieel jaaroverzicht 2017 en begroting 2018: penningmeester, P. Vos.
5. Verslag kascommissie over 2017 en verkiezing nieuw lid van de kascommissie (Martine Rosielle treedt af en Annie Kreike blijft nog 1 jaar aan).
6. Verkiezing nieuwe bestuursleden. Aftredend in 2018 is Caroline Souffreau, secretaris en conservatrix en verkozen in 2011. Caroline stelt zich opnieuw verkiesbaar.
7. Web-site NVKD. Bert Pex. Bert zal een voorstel doen voor een deels Engelstalige website.
8. Taxonomische diatomeeën workshop: verslag 2017 (zie Diatomedelingen 41) en de toekomst (Bart Van de Vijver).
9. Flora Lage Landen. Vooruitgang wordt besproken. Aan dit NVKD project werken Bart van de Vijver, Adrienne Mertens, Jako van der Wal en Geurt Verweij.
10. Diatomedelingen 42: nieuws, indienen kopij, deadline.
11. NVKD (reis)beurzen voor studenten.
12. De toekomst van praktijkgericht diatomeeënonderzoek in Nederland en Vlaanderen.
13. Rondvraag en sluiting.

Verslag van de ledenvergadering van de NVKD op 9 juni 2017 te Gent

Caroline Souffreau (secretaris NVKD)

1. Opening, vaststellen agenda, mededelingen.
Geen mededelingen.
2. Verslag ledenvergadering van 20 mei 2016 in Utrecht.
Dit verslag is afgedrukt in Diatomedelingen 40 (2016) en wordt goedgekeurd door de leden.
3. Kort jaaroverzicht 2016.
Wordt opgenomen in Diatomedelingen 41 (2017).
4. Toelichting financieel jaaroverzicht 2016 en begroting 2017: penningmeester, P. Vos.
Peter Vos geeft een overzicht en toelichting van de financiën. De NVKD staat er goed voor en er is geen reden voor verhoging van de contributie. Er is ruimte voor extra initiatieven. Binnen het project rond de Flora Lage Landen wordt een klein deel van dit geld gebruikt als onkostenvergoeding voor Adrienne Mertens wanneer zij vanuit Nederland gebruik komt maken van de SEM in de Plantentuin Meise.
5. Verslag kascommissie over 2016 en verkiezing nieuw lid van de kascommissie (Arthur van Dulmen treedt af en Martine Rosielle blijft nog 1 jaar aan). Op de vergadering wordt een nieuw kascommissielid gekozen.
De kascommissie heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden en de vergadering verleent de penningmeester onder dankzegging decharge over het gevoerde beleid. Arthur van Dulmen wordt onder dankzegging van zijn taak ontheven en Annie Kreike biedt zich aan als tweede lid van de nieuwe kascommissie voor 2017.
6. Verkiezing nieuwe voorzitter. Holger Cremer, sinds 2011 voorzitter, treedt af en stelt zich niet opnieuw verkiesbaar. Holger is tevens niet meer als bestuurslid beschikbaar. Bart Van de Vijver wordt voorgedragen als kandidaat voorzitter. Andere kandidaten kunnen zich schriftelijk tot begin van de algemene ledenvergadering voordragen of voorgedragen worden bij de voorzitter (Holger Cremer) of de secretaris (Caroline Souffreau) van de NVKD.
Bart Van de Vijver wordt verkozen als nieuwe voorzitter door de aanwezige leden. Tegenkandidaten hebben zich niet gemeld. Vanaf dit jaar neemt Caroline

Souffreau de taak van secretaris over van Gert van Ee. Jako van der Wal neemt de taak van redacteur over van Bart Van de Vijver.

Er wordt uitgebreid dank betuigt en herinneringen opgehaald aan de jaren dienst van Holger als bestuurslid en voorzitter, en van Gert als secretaris.

Bart deelt mee dat hij zich ziet als voorzitter-ad-interim en er dus uitgekeken wordt naar een nieuwe voorzitter. Hij wil de taak als voorzitter opnemen voor 2 jaar (eventueel verlengbaar met 2 jaar), maar zou deze graag al eerder doorgeven aan een nieuwe kandidaat.

7. Website NVKD.

Bert Pex (webmaster) deelt mee dat het goed gaat met de nieuwe website. Het aantal bezoekers stijgt. Opmerkingen en aanvullingen op de website kunnen aan Bert doorgegeven worden.

8. Taxonomische diatomeeën workshop 2016 en 2017.

Er is van de taxonomische workshop 2016 geen verslag opgemaakt. Anneke van den Oever zal het verslag van de workshop 2017 op zich nemen. De workshop van 2017 is vlot verlopen; er waren ca. 15 deelnemers.

De onderwerpen voor de komende workshops liggen klaar:

- 2018: complex *Achnantheidium minutissimum*.

- 2019: kleine naviculoïde taxa.

Bart vraagt ook input van de leden voor onderwerpen voor de workshops. Hij deelt ook mee dat er een 5-daagse Engelstalige, internationale workshop zal gehouden worden in de Plantentuin Meise in augustus 2017.

9. Flora Lage Landen. Vooruitgang wordt besproken door het project kernteam. Aan dit NVKD project werken Bart van de Vijver, Adrienne Mertens, Jako van der Wal en Geurt Verweij.

Er zijn reeds een aantal fiches voor Navicula klaar, en aan de inleidende informatie wordt de laatste hand gelegd. Beiden zouden in de loop van de komende weken naar Bert Pex gestuurd worden om op de website te zetten. Iedereen kan zijn of haar steentje bijdragen aan dit project, maar lees goed de richtlijnen opgegeven in de inleidende pagina's.

10. Diatomededelingen 41: nieuws, indienen kopij, deadline.
Diatomededelingen 40 komt wegens omstandigheden pas later uit dan voorzien. Het boekje werd op de studiedag uitgedeeld aan de aanwezige leden.
Voor Diatomededelingen 41 zal Jako van der Wal de redactie op zich nemen. Aan alle sprekers wordt gevraagd een tekst in te dienen vóór eind augustus 2017.
11. NVKD (reis)beurzen voor studenten.
Er werden 4 reisbeurzen uitgedeeld, bij 2 van deze beurzen gaat het om een lager bedrag. Er wordt een oproep gedaan naar de leden om deze reisbeurzen te promoten bij jonge diatomisten.
12. De toekomst van praktijkgericht diatomeeënonderzoek in Nederland en Vlaanderen. Aanleiding: vorige bestuursvergadering is gesproken over een samenkomst van verschillende mensen om te kijken waar mogelijkheden zijn voor samenwerking (Univ. Utrecht, Naturalis, NVKD, Meise, Gent, enz.). Dat werd verder niet opgepakt. Wat vinden de leden van dit idee?
Herman van Dam geeft duiding bij dit onderwerp: het is somber gesteld met het praktijkgericht onderzoek rond diatomeeën, en een mogelijkheid om hieraan iets te doen in de communicatie omtrent het nut van diatomeeënonderzoek naar de buitenwereld (en zo naar beleidsinstanties) te vergroten. Er wordt opgemerkt dat er meerdere manieren zijn om het praktijkgericht diatomeeënonderzoek meer aandacht te geven, en dat deze opmerking voor alle organismegroepen geldt die voor monitoring gebruikt worden. Deze vraag wordt verder besproken na de algemene ledenvergadering.
13. Rondvraag en sluiting.
Bart Van de Vijver doet een oproep naar een gastlocatie voor de NVKD studiedagen in 2018. Deze zouden best in maart 2018 plaatsvinden omwille van de samenloop van het International Diatom Symposium en het Central-European Diatom Symposium in juni 2018. Marianne Thannhauser stelt Wetterskip Fryslan voor. Frans Kouwets geeft aan dat RWS (Lelystad) mogelijk een reserveoptie is.

Kort jaaroverzicht NVKD 2017

Caroline Souffreau (secretaris NVKD)

In 2017 was de NVKD te gast aan de universiteit van Gent van 8 tot 10 juni voor de jaarlijkse studiedagen. Een boeiend programma, vlotte organisatie, zonnig weer, lekker eten en een mooie opkomst, dat zijn de ingrediënten voor geslaagde studiedagen. Gastheer was Prof. Dr. Wim Vyverman van het labo voor Protistologie en Aquatische Ecologie. Een verslag vind u in Diatomededelingen 41.

Binnen de NVKD werd er ook dit jaar verder gewerkt aan de Flora van de Lage Landen. De eerste resultaten hiervan, vier gedocumenteerde Navicula soorten, zijn nu op de website van de NVKD te zien dankzij de bijdragen van de Flora van de Lage Landen werkgroep. Er wachten echter nog vele soorten op fotomateriaal en duidelijke omschrijvingen, en vele handen maken hierbij het werk lichter. Iedereen is welkom om aan dit huzarenstuk mee te werken!

Ook de bibliotheek van de NVKD wordt onder handen genomen. De Plantentuin Meise schonk een kast aan de NVKD zodat de bibliotheek wat ademruimte kreeg. Alle documenten kunnen nu netjes en overzichtelijk geordend worden, en ondertussen wordt ook de lijst van materialen gecontroleerd. Dit is best een omvangrijk werk en zal in 2018 voortgezet worden. Er wordt ook nagedacht over het invoeren van de artikels uit Diatomededelingen op Natuurtijdschriften.nl. Iets dat hopelijk in de nabije toekomst bewaarheid wordt.

Diatomededelingen 41 is klaar en het boekje zal op de volgende studiedagen uitgedeeld worden. Deze strategie werd vorig jaar uitgetest en bleek aan te slaan. Zo laten wij jullie niet met lege handen naar huis gaan. We danken alle mensen die een bijdrage leverden aan de inhoud en vorm van de nieuwe editie. Jako Van der Wal heeft zijn vuurdoop als redacteur genomen en zal zich hier ook de volgende jaren voor inzetten. Bijdragen voor de volgende Diatomededelingen zijn van harte welkom!

Het bestuur vergaderde op 26 januari 2018 in Amsterdam, waar we te gast waren bij Peter Vos. Daar werden de komende studiedagen georganiseerd die zullen doorgaan op 22-24 maart te Leeuwarden. Eén punt waarover de meningen verdeeld waren is de vraag of de NVKD op een actieve manier het belang van diatomeeën in onderzoek en beleid zou moeten belichten. Wie daar suggesties voor heeft mag ons dit steeds laten weten.

Neem ook af en toe een kijkje op de website van de NVKD (diatom.nl). Naast nieuwe soorten in de Flora van de Lage Landen zorgt Bert Pex ook voor regelmatige updates. Een bezoek zeker waard.

Er werd dus best wat werk verzet in 2017, en we hopen dit in 2018 samen met onze leden verder te kunnen zetten.